

Υποστήριξη Εκπαιδευτικών για την ΕΝΟΤΗΤΑ 3: ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΑΣΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΒΙΩΣΗ ΣΤΗΝ ΑΓΡΙΑ ΦΥΣΗ

**ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 18: Δεξιότητες
Μοναχικής Επιβίωσης σε Σενάριο Δασικής
Καταστροφής**

**Συγγραφέας: EVA-93/ VETREADY Project
Partnership**

Αριθμός έργου: 2024-1-ES01-KA220-VET-000257287

**Co-funded by
the European Union**

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι, ωστόσο, μόνο του/των συγγραφέα/ων και δεν αντικατοπτρίζουν απαραίτητα εκείνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Servicio Español para la Internacionalización de la Educación (SEPIE). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η χορηγούσα αρχή φέρουν ευθύνη γι' αυτές.

Επισκόπηση Οδηγιών για Εκπαιδευτικούς

Αυτό το Αρχείο Υποστήριξης Εκπαιδευτικού έχει σχεδιαστεί για να συνοδεύει την εκπαιδευτική **ενότητα 18: «Δεξιότητες Μοναχικής Επιβίωσης σε Σενάριο Δασικής Καταστροφής»**, παρέχοντας εξατομικευμένη μεθοδολογική και διδακτική καθοδήγηση για την ενίσχυση της αποτελεσματικής εφαρμογής της.

Στόχος του είναι να βοηθήσει τους εκπαιδευτικούς:

- Κατανοήστε τους συγκεκριμένους παιδαγωγικούς στόχους αυτής της ενότητας εντός της ενότητας
- Εφαρμογή κατάλληλων στρατηγικών και εργαλείων διδασκαλίας για την εμπλοκή μαθητών ΕΕΚ, Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης και Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΣΕΚ) και της διασποράς
- Διευκολύνετε με σιγουριά τις βασικές δραστηριότητες, προωθήστε τον αναστοχασμό και υποστηρίξτε τη διατήρηση της γνώσης
- Προσαρμόστε την παράδοση σε διαφορετικές μορφές (πρόσωπο με πρόσωπο, διαδικτυακά, μικτά) και στις ποικίλες ανάγκες των μαθητών

Σημείωση: Η ολοκλήρωση αυτής της ενότητας και του σχετικού κουίζ συμβάλλει στην επαγγελματική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού και μπορεί να οδηγήσει στην απόκτηση πιστοποίησης.

Εκπαιδευτικό Περιεχόμενο αυτής της Εκπαιδευτικής Ενότητας

1. Στόχος της Εκπαιδευτικής Ενότητας
2. Μαθησιακά Αποτελέσματα της Εκπαιδευτικής Ενότητας
3. Εισαγωγή: Τι είναι οι Δεξιότητες Μοναχικής Επιβίωσης σε Σενάριο Δασικής Καταστροφής
4. Βασικές Έννοιες και Ορολογία
5. Κατανόηση της Σημασίας
6. Γιατί είναι σημαντική αυτή η εκπαιδευτική ενότητα
7. Φυσικές Καταστροφές σε Δεξιότητες Μοναχικής Επιβίωσης σε Πλαίσιο Σεναρίου Δασικής Καταστροφής
8. Πυρκαγιές
9. Ακραίο κρύο και χιόνι
10. Καταιγίδες, τυφώνες, ανεμοστρόβιλοι
11. Τεχνολογικές και Βιομηχανικές Καταστροφές σε Δεξιότητες Μοναχικής Επιβίωσης σε Πλαίσιο Σεναρίου Δασικής Καταστροφής
12. Χημικά ατυχήματα
13. Διάλειμμα φράγματος
14. Χαμένα ή πεταμένα ραδιενεργά αντικείμενα
15. Βιολογικές και σχετιζόμενες με την υγεία καταστροφές σε δεξιότητες μοναχικής επιβίωσης σε ένα πλαίσιο σεναρίου δασικής καταστροφής
16. Μη ασφαλές νερό
17. Μολυσμένα τρόφιμα
18. Τσιμπήματα εντόμων και μικρές πληγές
19. Εμπνευσμένες Πράξεις και Πρότυπα
20. Περισσότερα για εξερεύνηση

Προτεινόμενες μέθοδοι και εργαλεία διδασκαλίας

Μέθοδος Διδασκαλίας 1: Συζήτηση Βασισμένη σε Σενάρια

Αυτή η μέθοδος ενθαρρύνει τους μαθητές να σκέφτονται κριτικά, να αναλύουν τους κινδύνους και να εφαρμόζουν τις γνώσεις σε ρεαλιστικές καταστάσεις επιβίωσης στα δάση. Είναι ευέλικτη τόσο για δια ζώσης όσο και για διαδικτυακή διδασκαλία, καθιστώντας την ιδανική για ποικίλες ομάδες μαθητών, συμπεριλαμβανομένων των συμμετεχόντων από τη διασπορά. Οι συζητήσεις που βασίζονται σε σενάρια βοηθούν στην ανάπτυξη πρακτικών δεξιοτήτων λήψης αποφάσεων, ενισχύουν την κατανόηση του περιεχομένου και προωθούν τη μάθηση μεταξύ ομοτίμων.

Παράδειγμα εφαρμογής:

Αφού καλύψει τις διαφάνειες για τις πυρκαγιές, ο εκπαιδευτής παρουσιάζει ένα σενάριο: «Είσαι μόνος στο δάσος και μυρίζεις καπνό. Το τηλέφωνό σου δεν έχει σήμα. Τι κάνεις πρώτα;» Οι μαθητές συζητούν πιθανές αντιδράσεις σε αίθουσες διαλείμματος (διαδικτυακά) ή σε μικρές ομάδες (αυτοπροσώπως), στη συνέχεια μοιράζονται στρατηγικές και αναλογίζονται τη λογική επιβίωσης πίσω από αυτές.

Προτεινόμενες μέθοδοι και εργαλεία διδασκαλίας

Μέθοδος Διδασκαλίας 2: Διαδραστική Επίδειξη

Αυτή η πρακτική μέθοδος βοηθά τους μαθητές να ασχοληθούν οπτικά και πρακτικά με βασικό περιεχόμενο επιβίωσης. Οι επιδείξεις είναι ιδιαίτερα αποτελεσματικές κατά τη διδασκαλία κρίσιμων θεμάτων όπως η μόλυνση του νερού, όπου τα οπτικά στοιχεία (χρώμα, διαύγεια, σωματίδια) υποστηρίζουν την κατανόηση. Προωθεί την ενεργή παρατήρηση, την ομαδική συζήτηση και τη διατήρηση της μνήμης. Αυτή η μέθοδος λειτουργεί επίσης καλά σε μικτά περιβάλλοντα — η επίδειξη μπορεί να γίνει ζωντανά στην τάξη ή να προβληθεί μέσω βίντεο σε διαδικτυακή μορφή.

Παράδειγμα εφαρμογής:

Αυτή η μέθοδος θα πρέπει να χρησιμοποιείται μετά τις διαφάνειες για το μη ασφαλές νερό. Ο/Η εκπαιδευτικός δείχνει ένα καθαρό ποτήρι με θολό νερό (ή μια φωτογραφία/βίντεο του, εάν υπάρχει στο διαδίκτυο) και ρωτά τους μαθητές: «Θα το πίνετε αυτό; Γιατί ή γιατί όχι;» Οι μαθητές καλούνται να εντοπίσουν ορατούς κινδύνους και να συζητήσουν την ασφάλεια του νερού των δασών. Στη συνέχεια, η ομάδα κάνει καταιγισμό ιδεών για τα βήματα για να γίνει το νερό ασφαλές (βράσιμο, φιλτράρισμα, χημική επεξεργασία), ενισχύοντας τα «πρέπει και δεν πρέπει» που καλύπτονται στην εκπαιδευτική ενότητα.

Προτεινόμενες μέθοδοι και εργαλεία

διδασκαλίας

Μέθοδος Διδασκαλίας 3: Δραστηριότητα Καθοδηγούμενης Κοινοποίησης και Αναζήτησης Ιστορίας

Αυτή η μέθοδος ενισχύει τόσο τις δεξιότητες ψηφιακής πληροφόρησης (αναζήτηση, αξιολόγηση πηγών) όσο και τη συναισθηματική σύνδεση με το θέμα. Η αναζήτηση ιστοριών διάσωσης από την πραγματική ζωή ενισχύει την ικανότητα των μαθητών να εντοπίζουν αξιόπιστες πηγές, να εξασκούν τεχνικές επικύρωσης και να αναλογίζονται την ανθρώπινη πλευρά της επιβίωσης στα δάση. Η κοινοποίηση εμπνευσμένων δράσεων ενισχύει επίσης την ενσυναίσθηση μεταξύ των συνομηλίκων και ενισχύει το αίσθημα κοινότητας.

Παράδειγμα εφαρμογής:

Μετά τη διαφάνεια με θέμα «Εμπνέουσες Πράξεις και Πρότυπα», ο εκπαιδευτής μοιράζεται μια ιστορία διάσωσης από τη δική του έρευνα — επισημαίνοντας πώς τη βρήκαν, γιατί εμπιστεύονται την πηγή και τι τους ενέπνευσε. Στη συνέχεια, οι μαθητές καλούνται να βρουν και να παρουσιάσουν μια σύντομη πραγματική ιστορία για μια διάσωση ή επιβίωση σε δάσος από τη χώρα τους ή παγκοσμίως. Θα πρέπει να εξηγήσουν πού τη βρήκαν και τι την έκανε εμπνευσμένη ή πολύτιμη. Αυτή η δραστηριότητα ενισχύει τόσο την ευαισθητοποίηση σχετικά με την επιβίωση όσο και τον ψηφιακό γραμματισμό.

Συμβουλές Ενίσχυσης Συμμετοχής

- **Χρησιμοποιήστε πραγματικές, σχετικές περιπτώσεις**

Ξεκινήστε με σύντομα, οπτικά παραδείγματα από τοπικά ή γνωστά γεγονότα (π.χ. δασική πυρκαγιά κοντά στην πόλη/κωμόπολη/χώρα τους, αποσπάσματα ειδήσεων). Αυτό καθιστά το θέμα πιο απτό — ειδικά για τους μαθητές της διασποράς που μπορεί να έχουν διαφορετικά περιβάλλοντα καταστροφών.

- **Πρωθήστε τη συζήτηση χωρίς αποκλεισμούς**

Χρησιμοποιήστε πρώτα απλή, μη τεχνική γλώσσα. Επιτρέψτε την ομαδική εργασία στην προτιμώμενη γλώσσα των μαθητών και ενθαρρύνετε τις εξηγήσεις από ομοτίμους. Ειδικά για τους μαθητές της διασποράς, προσφέρετε βασικούς όρους σε πολλές γλώσσες, όταν είναι δυνατόν.

- **Δημιουργήστε έναν ψυχολογικά ασφαλή χώρο**

Αποφύγετε να κρίνετε την παρελθούσα συμπεριφορά (π.χ., «γιατί δεν έτρεξαν νωρίτερα;»). Αντ' αυτού, ρωτήστε «τι θα μπορούσατε να κάνετε;» ή «ποιες επιλογές ήταν διαθέσιμες;» — αυτό διατηρεί τη συζήτηση ανοιχτή και χωρίς ενοχοποιητικές ενέργειες.

- **Ισορροπήστε τη λογική και την ενσυναίσθηση**

Χρησιμοποιήστε αναλυτικές μεθόδους (όπως χάρτες κινδύνου, δέντρα αποφάσεων) παράλληλα με συναισθηματικούς ελέγχους («Πώς πιστεύετε ότι ένιωσε το άτομο σε αυτό το σημείο;»).

Υποστηρίζει τόσο την ανάγκη των ενηλίκων Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης (CVET) για δομή όσο και τη συναισθηματική εμπλοκή των εκπαιδευόμενων ΕΕΚ.

Στρατηγικές Προσαρμογής

Παράδοση αυτοπροσώπως

- Οι μαθητές μετακινούνται μεταξύ σταθμών εξάσκησης: πώς να καθαρίζουν το νερό, πώς να στέλνουν σήμα βοήθειας, πώς να φτιάχνουν ένα απλό καταφύγιο.
- Δουλεύουν σε ζευγάρια ή μικρές ομάδες και συζητούν τι πρέπει να κάνουν πρώτα αν χαθούν στο δάσος.
- Ο δάσκαλος δίνει συμβουλές και εξηγεί πώς να επιβιώσει κανείς μόνος του.

Υλικά: μπουκάλια, ύφασμα, κλαδιά, τυπωμένες κάρτες επιβίωσης, μαρκαδόροι.

Ηλεκτρονική παράδοση

- Οι μαθητές παρακολουθούν σύντομα βίντεο (για παράδειγμα, πώς να καθαρίζουν βρώμικο νερό χρησιμοποιώντας απλά αντικείμενα).
- Μετά από κάθε βίντεο, χωρίζονται σε μικρές διαδικτυακές ομάδες για να συζητήσουν: «Τι θα κάνατε σε αυτή την περίπτωση;» Στη συνέχεια, ο/η εκπαιδευτικός φέρνει όλες τις ομάδες μαζί για να μοιραστούν τις ιδέες τους.

Εργαλεία: Zoom, δωμάτια breakout, κοινή χρήση οθόνης, κοινόχρηστος πίνακας όπως το Padlet ή το Miro.

Μικτή Παράδοση

- Οι ομάδες συνδυάζουν μαθητές εντός τάξης και μαθητές μέσω διαδικτύου.
- Κάθε ομάδα αντιμετωπίζει μια **ψυχολογική πρόκληση**: π.χ., διαχείριση πανικού κατά τη διάρκεια διαρροής αερίου, διατηρώντας παράλληλα τα παιδιά ήρεμα.
- Οι μαθητές στην τάξη επιδεικνύουν τεχνικές αντιμετώπισης, ασκήσεις ρύθμισης συναισθημάτων ή συζητήσεις μέσω παιχνιδιού ρόλων.
- Οι διαδικτυακοί μαθητές παρατηρούν, προτείνουν βελτιώσεις και παρέχουν ανατροφοδότηση σε πραγματικό χρόνο.
- Οι ομάδες μοιράζονται λύσεις και σκέψεις με ολόκληρη την τάξη.
- **Εργαλεία και Υλικά:** φορητός υπολογιστής, κάμερα ή κινητή συσκευή για ζωντανή μετάδοση, φύλλα εργασιών, κάρτες σεναρίων, αίθουσες διαλείμματος Zoom, Padlet ή Έγγραφα Google για συνεργασία.

Βασικές Δεξιότητες ESCO που Αναλύονται σε Αυτή την Ενότητα

Στοχευμένη κατηγορία δεξιοτήτων ESCO: T3.1 – Αποτελεσματική εργασία, ανάπτυξη βασικών δεξιοτήτων: Ανεξάρτητη δράση, Αντιμετώπιση αβεβαιότητας, Λήψη αποφάσεων

Πάρτε αποφάσεις

- Εξασκείται στις διαφάνειες «Παύση και Αναστοχασμός», όπου οι μαθητές αντιμετωπίζουν διλήμματα επιβίωσης.
- **Οι εκπαιδευτικοί αναδεικνύουν αυτή την δεξιότητα με τους εξής τρόπους:**
- Διευκόλυνση καθοδηγούμενων ομαδικών συζητήσεων για την διερεύνηση της συλλογιστικής πίσω από τις επιλογές.
- Ζητώντας από τους μαθητές να δικαιολογήσουν τις αποφάσεις τους με λογική βασισμένη σε περιορισμένους πόρους.

Αντιμετωπίστε την αβεβαιότητα

- Εξασκείται στις διαφάνειες «Σενάρια Καταστροφών» (φυσικά, τεχνολογικά, βιολογικά), όπου οι μαθητές εξερευνούν απρόβλεπτους τύπους δασικών καταστροφών με άγνωστα αποτελέσματα.
- **Οι εκπαιδευτικοί αναδεικνύουν αυτή την δεξιότητα με τους εξής τρόπους:**
- Διεξαγωγή συγκριτικών συζητήσεων σχετικά με διάφορους τύπους καταστροφών εντός κάθε ομάδας (π.χ. δασική πυρκαγιά έναντι τοξικού καπνού έναντι ασθένειας που μεταδίδεται από ζώα).
- Καθοδηγητικές σκέψεις σχετικά με συναισθηματικές και πρακτικές αντιδράσεις στην απρόβλεπτη φύση.

Ενεργήστε ανεξάρτητα

- Εξάσκηση μετά από διαφάνειες που παρουσιάζουν συγκεκριμένους τύπους καταστροφών (π.χ. χαμένα ή απορριφθέντα ραδιενεργά αντικείμενα, μη ασφαλές νερό, πυρκαγιές), όπου οι μαθητές εισάγονται σε πιθανές ατομικές αντιδράσεις.
- Οι εκπαιδευτικοί αναδεικνύουν αυτή την δεξιότητα με τους εξής τρόπους:
- Διευκόλυνση της αυτοαξιολόγησης: «Θα μπορούσατε να εκτελέσετε αυτήν την ενέργεια μόνοι σας, σε μια πραγματική δασική κατάσταση;»
- Ενθάρρυνση της συζήτησης σχετικά με την οικοδόμηση αυτοδυναμίας και την εκ των προτέρων προετοιμασία προσωπικών στρατηγικών.

Υποστήριξη Αξιολόγησης – Πώς να Ελέγχετε την Πρόοδο του Μαθητή

Στο τέλος αυτής της εκπαιδευτικής ενότητας, **οι εκπαιδευόμενοι συμπληρώνουν ένα κουίζ πολλαπλής επιλογής 10 ερωτήσεων**, το οποίο έχει σχεδιαστεί για να αξιολογήσει την κατανόησή τους σχετικά με τις βασικές έννοιες που καλύπτονται στη συνεδρία.
Επιπλέον στρατηγικές αξιολόγησης

- 1. Κατάταξη μίνι σεναρίων:** Παρέχετε 3-4 σύντομα σενάρια αντιμετώπισης έκτακτης ανάγκης. Οι μαθητές τα κατατάσσουν από το πιο αποτελεσματικό στο λιγότερο αποτελεσματικό και εξηγούν το σκεπτικό τους. Αυτό δείχνει την ικανότητα των μαθητών να αξιολογούν επιλογές, να εφαρμόζουν κρίση και να αρθρώνουν τη διαδικασία σκέψης τους.
- 2. Πρόκληση λίστας ελέγχου επιβίωσης:** Αφού δουν ένα σενάριο καταστροφής, οι μαθητές δημιουργούν μια λίστα ελέγχου με τις 5 κορυφαίες ενέργειες ή στοιχεία επιβίωσης που θα έδιναν προτεραιότητα. Αυτό αποκαλύπτει την ικανότητα των μαθητών να συνθέτουν βασικές πληροφορίες και να τις εφαρμόζουν στη λήψη αποφάσεων ετοιμότητας στην πραγματική ζωή.

Πρόσθετο Εκπαιδευτικό Υλικό

- **1. Κέντρο Γνώσης για την Ανθεκτικότητα σε Καταστροφές της Αυστραλίας**

<https://knowledge.aidr.org.au/about/>

Μια πλατφόρμα ανοιχτής πρόσβασης που παρέχει ολοκληρωμένο εκπαιδευτικό υλικό για την ανθεκτικότητα σε καταστροφές, μελέτες περιπτώσεων και βέλτιστες πρακτικές, που αναπτύχθηκε από το Αυστραλιανό Ινστιτούτο για την Ανθεκτικότητα σε Καταστροφές.

- **2. Βρετανικός Ερυθρός Σταυρός – Βιβλιοθήκη Πόρων για Καταστροφές και Έκτακτες Ανάγκες**

<https://www.redcross.org.uk/get-involved/teaching-resources/disasters-and-emergencies-resource-library?page=2>

Μια επιμελημένη βιβλιοθήκη δωρεάν διδακτικού υλικού, συμπεριλαμβανομένων βίντεο και διαδραστικών εργαλείων, σχεδιασμένη να υποστηρίζει τους εκπαιδευτικούς στην παροχή ελκυστικής εκπαίδευσης για την ετοιμότητα σε περίπτωση καταστροφών.

- **3. Επιβίωση στην πραγματική ζωή στη ζούγκλα (Βίντεο YouTube)**

<https://www.youtube.com/watch?v=2OdYv8YKSaI>

Μια πρακτική επίδειξη που προσφέρει συμβουλές επιβίωσης από την πραγματική ζωή και στρατηγικές λήψης αποφάσεων σε απαιτητικά φυσικά περιβάλλοντα.

Πηγές

- Σχετικά με τον Κόμβο Γνώσης. (χ.η.). <https://knowledge.aidr.org.au/about/>
- Δωρεάν βιβλιοθήκη πόρων για καταστροφές και έκτακτες ανάγκες. (χ.η.). Βρετανικός Ερυθρός Σταυρός. <https://www.redcross.org.uk/get-involved/teaching-resources/disasters-and-emergencies-resource-library?page=2>
- Συμπεριληπτική εκπαίδευση για την ΕΕΚ. (26 Ιουνίου 2025). CEDEFOP. <https://www.cedefop.europa.eu/en/tools/timeline-vet-policies-europe/search/40022>
- Αγόρια στην ύπαιθρο. (19 Οκτωβρίου 2024). 6ήμερη κατασκήνωση επιβίωσης στη ζούγκλα ΧΩΡΙΣ φαγητό - Σχολή επιβίωσης στη ζούγκλα του Σώματος Πεζοναυτών των ΗΠΑ [Βίντεο]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=2OdYv8YKSaI>
- Παιδαγωγική στην Εκπαίδευση: Οδηγός για Πλαίσια & Διδακτικές Μεθόδους για το 2025. (χ.η.). <https://research.com/education/pedagogy-in-education>
- Δεξιότητες & ικανότητες. (χ.η.). Ευρωπαϊκές Δεξιότητες, Ικανότητες, Προσόντα και Επαγγέλματα (ESCO). https://esco.ec.europa.eu/en/classification/skill_main

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ

<https://ied.eu/>

<https://denizli.afad.gov.tr/>

<https://neotalentway.com/>

<https://www.eva93.lv/>

<https://ngo-nfe4y.com.ua/en>

<https://vonhope.is/>

Διασκεδάστε με την Ενότητα 3 VET-READY - Εκπαιδευτική Ενότητα 18 Δεξιότητες Μοναχικής Επιβίωσης σε Σενάριο Δασικής Καταστροφής!

ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΤΕ ΜΑΣ

<https://vetready.eu/>